

รายวิชา ศิลปะ (ดนตรี-นาฏศิลป์)

รหัสวิชา ศ๒๓๑๐๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

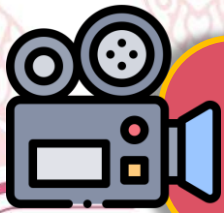
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรียนรู้การละคร

เรื่อง รูปแบบและประเภทของละคร (๒)

ครูผู้สอน ครูโชติกา สมพงษ์

สื่อวีดิทัศน์ใช้เพื่อการศึกษาเท่านั้น

ขอขอบคุณสื่อวีดิทัศน์ ละครเวที
เรื่อง มหัทศจรรย์ผิฟุ้งไต้ (เมืองสามอ่าว)

ขอบคุณ อาจารย์วศิน สุขเกษม
อาจารย์ประจำสาขาวิชานาฏศิลป์ศึกษา
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

คำถาม

นักเรียนดูการแสดงในตอนนี้
แล้วนักเรียนมีความรู้สึกอย่างไร

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. อธิบายรูปแบบและประเภทของละคร
๒. เขียนสรุปและอธิบายรูปแบบและประเภทของละคร

เรื่อง รูปแบบ และประเภทของละคร (๒)

ละคร

หมายถึง การแสดงประเภทหนึ่งซึ่งแสดงเรื่องราว
ความเป็นไปของชีวิตที่ปรากฏในวรรณกรรม
มีศิลปะการแสดงและดนตรีเป็นสิ่งสำคัญ

ตามความหมายนี้ หมายถึงละครรำ เพราะว่าเป็นการ
แสดงออกทางความคิดโดย มุ่งเน้นถึงลักษณะท่าทาง
อิริยาบถในขณะเคลื่อนไหวตัวในระหว่างการรำ

ละครรูปแบบดั้งเดิม

ละครชาตรี

ละครนอก

ละครใน

ละครรูปแบบปรับปรุง

ละครดึกดำบรรพ์

ละครพื้นทาง

ละครเสภา

ประเภทของละครไทย

ละครรูปแบบดั้งเดิม

๑. ละครชาตรี
๒. ละครนอก
๓. ละครใน

ละครแบบปรับปรุง

๑. ละครดึกดำบรรพ์
๒. ละครพื้นทาง
๓. ละครเสภา

ละครที่พัฒนาขึ้นใหม่

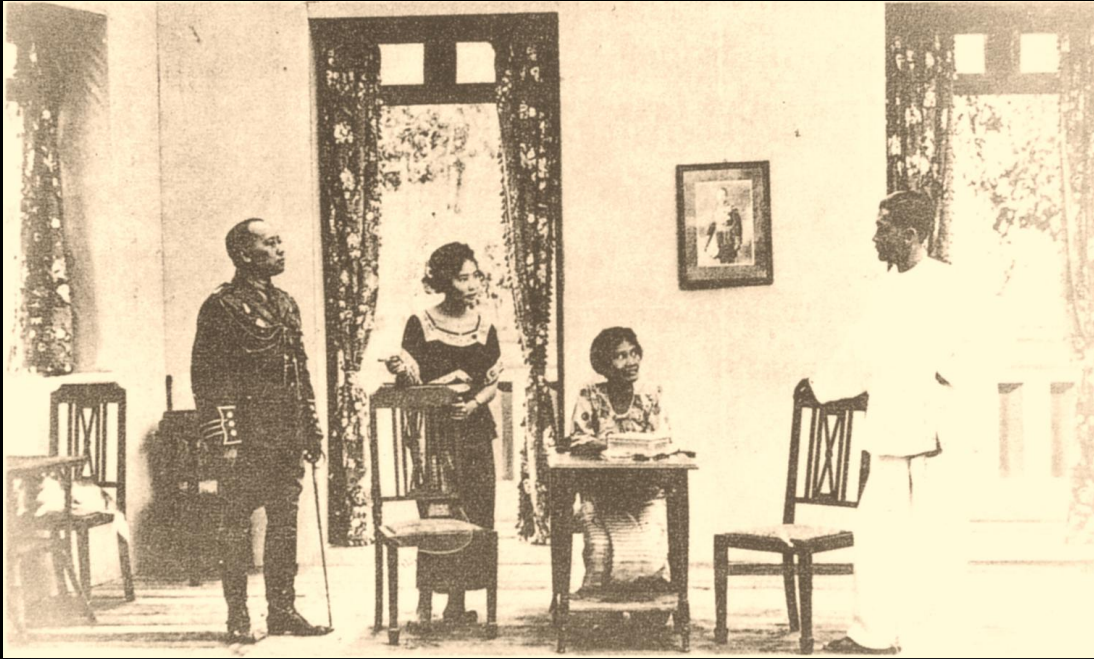

๑. ละครพูด
๒. ละครร้อง
๓. ละครสังคีต

ละครที่พัฒนา ขึ้นใหม่

รัชกาลที่ ๖ ทรงแสดงในละครพูด เรื่องหัวใจนักรบ

ละครพูด

เป็นละครที่ดำเนินเรื่องด้วยการพูด
เน้นการแสดงลีลา ท่าทาง และ
อารมณ์ตามเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริง
แบ่งออกเป็น ๓ ชนิด ได้แก่

- ๑) ละครพูดล้วน ๆ
- ๒) ละครพูดร้อยกรอง
- ๓) ละครพูดสลับลำ

ละครพูด เรื่องเห็นแก่ลูก

๑) ละครพูดล้วน ๆ

เป็นละครที่ดำเนินเรื่องด้วยการพูด
ใช้ท่าทางแบบสามัญชน

๒) ละครพูดร้อยกรอง

เป็นละครที่ดำเนินเรื่องด้วยวิธีการพูดที่เป็นคำ
ประเภตกาลอน คำฉันท์ คำโคลง ซึ่งมีวิธีการ
อ่านออกเสียงเหมือนกับละครพูด แต่มีการเน้น
การสัมผัสตามแต่ชนิดของคำประพันธ์นั้น ๆ

๓) ละครพูดสลับคำ

เป็นละครที่ดำเนินเรื่องด้วยการพูดและการ
ร้อง แต่เน้นการพูดเป็นสำคัญ

ละครร้อง เรื่อง สาวเครือฟ้า

ละครร้อง

เป็นละครที่ดำเนินเรื่องด้วยการร้อง
ใช้ท่าทางสามัญชนในการสื่อ
ความหมายตามบทร้อง แบ่งเป็น
๒ ลักษณะ คือ

๑) ละครร้องสลับทพูด

๒) ละครร้องล้วน ๆ

ละครร้องพูด เรื่อง ตู๊กตายอดรัก

๑) ละครร้องสลับพูด

เป็นละครที่ดำเนินเรื่องด้วยการร้องและพูด แต่เน้นการร้องเป็นสำคัญ ได้รับอิทธิพลมาจากละครบั้งสาววันของมลายู

๒) ละครร้องล้วน ๆ

เป็นละครที่ดำเนินเรื่องด้วยการร้องเพลง ไม่มีบทพูดแทรก ผู้ให้กำเนิดละครประเภทนี้ คือ รัชกาลที่ ๖

ละครสังคิต

คำถาม

นักเรียนทราบหรือไม่ว่า
ละครสังคิต
เป็นละครลักษณะใด

ละครสังคิต

เป็นละครที่พระบาทสมเด็จพระมงกุฎ
เกล้าเจ้าอยู่หัวได้ทรงคิดค้นขึ้น
มีลักษณะใกล้เคียงกับละครร้อง
แต่แตกต่างกันตรงการดำเนินเรื่อง
ของละครสังคิตจะต้องใช้ทั้งการพูดและ
การขับร้องเนื่องจากมีความสำคัญเท่ากัน
จะตัดอย่างหนึ่งอย่างใดออกไม่ได้ จะทำ
ให้เสียเนื้อเรื่อง

ละครสังคิต เรื่อง หงส์ทอง

ตัวอย่างละครสังคิต

เรื่อง วังดี

เรื่อง มิกาโด

เรื่อง วิวาร์พระสมุทร

เรื่อง หนามยอกเอาหนามบ่ง

ใบงานที่ ๑๒ รูปแบบการแสดงนาฏศิลป์ไทย
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง เรียนรู้การละคร
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๑ เรื่อง รูปแบบและประเภทของละคร (๒)
รายวิชา ศิลปะ (ดนตรี-นาฏศิลป์) รหัสวิชา ศ๒๓๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนแผนผังความคิด แสดงนิยามความหมายเฉพาะของละครแต่ละประเภทลงในกระดาษที่
ครูเตรียมให้ และนำไปประกอบลงในกระดาษปรู๊ฟ ตกแต่งให้สวยงาม

กิจกรรม

คำชี้แจง

ให้นักเรียนเขียนแผนผังความคิด
แสดงนิยามความหมายเฉพาะของละคร
แต่ละประเภทลงในกระดาษที่ครูเตรียมให้
และนำไปประกอบลงในกระดาษปรู๊ฟ
ตกแต่งให้สวยงาม

(สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th)

สรุป

ละครที่พัฒนาขึ้นใหม่

ละครพูด

ละครพูดล้วน ๆ

ละครพูดร้อยกรอง

ละครพูดสลับลำ

ละครร้อง

ละครร้องล้วนๆ

ละครร้องสลับพูด

ละครสังคีต

บทเรียนครั้งต่อไป

เรื่อง ความสำคัญและบทบาทของนาฏศิลป์ และการละครกับชีวิตมนุษย์

ดาวน์โหลดเอกสารเพิ่มเติมได้ที่ www.dltv.ac.th
รายวิชา ศิลปะ (ดนตรี-นาฏศิลป์) ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

สิ่งที่ต้องเตรียม

๑. ใบความรู้ที่ ๑๐ เรื่อง ความสำคัญและบทบาทของนาฏศิลป์ และการละครกับชีวิตมนุษย์
๒. ใบงานที่ ๑๓ เรื่อง ความสำคัญและบทบาทของนาฏศิลป์ และการละครกับชีวิตมนุษย์

ดาวน์โหลดเอกสารเพิ่มเติมได้ที่ www.dltv.ac.th
รายวิชา ศิลปะ (ดนตรี-นาฏศิลป์) ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

